

ЗВІТ

Комітету з питань промислової політики та підприємництва за період роботи Верховної Ради України восьмого скликання (2014 – 2019 роки)

Комітет Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва утворено Постановою Верховної Ради України № 22-VIII від 04 грудня 2014 року «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання».

До складу Комітету входило 10 народних депутатів України: Галасюк В.В. (Голова Комітету), Єфімов М.В. (перший заступник Голови Комітету), Кіраль С.І., Кужель О.В. та Розенблат Б.С. (заступники Голови Комітету), Хміль М.М. (секретар Комітету), Дубінін О.І., Гіршфельд А.М., Кривошея Г.Г., Нечаєв О.І.

У складі Комітету було утворено два підкомітети: з питань промислової та інвестиційної політики (голова Дубінін О.І.) та з питань підприємництва та технічного регулювання (голова Кривошея Г.Г.).

Організаційно-інформаційне, консультативно-правове, методичне забезпечення діяльності роботи Комітету забезпечив секретаріат Комітету у складі 10 працівників: Шестопалова В.П. (керівник секретаріату), Гаврилів Р.М. та Кравченко М.М. (заступники керівника), Бондаренко О.А., Бондар Ю.М., Жовніренко О.В., Терегейло Ю.В., Кришталь М.О. (головні консультанти), Ковтуненко Ю.Г. (старший консультант), Стьопіна К.А. (консультант).

Головним напрямом законотворчої роботи Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва у восьмому скликанні було визначено опрацювання та прийняття законів України з питань промислової політики та розвитку окремих галузей виробництва; зовнішньоекономічної, інвестиційної діяльності, спеціальних (вільних) економічних зон та територій пріоритетного розвитку, технологічних парків; стандартизації, підтвердження відповідності, акредитації та метрологічної діяльності; публічно-приватного партнерства; космічної діяльності; розвитку

малого і середнього підприємництва; розвитку підприємницької діяльності та гарантування прав і законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.

Основними результатами роботи Комітету з питань промислової політики та підприємництва протягом восьмого скликання є прийняття Верховною Радою України 39 законів; підготовка та внесення на розгляд Верховної Ради України з висновком Комітету 151 законопроект; надання відповідей, роз'яснень та висновків центральним органам виконавчої влади, підприємствам, установам, організаціям та громадянам понад 11000 листів та звернень.

За час каденції Верховної Ради України восьмого скликання Комітетом проводилась цілеспрямована робота щодо законодавчого врегулювання питань підприємницької діяльності та регуляторної політики. А саме, було опрацьовано ряд законодавчих актів України, спрямованих на спрощення започаткування, ведення та припинення підприємницької діяльності; зменшення кількості видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню та кількості дозвільних документів, необхідних для ведення бізнесу тощо.

Так, задля системного вдосконалення порядку всіх етапів і процедур ліцензування певних видів господарської діяльності шляхом їх спрощення, суттєве скорочення переліку цих видів, унеможливлення корупційних дій у сфері ліцензування шляхом встановлення заявницького принципу при видачі ліцензій, встановлення чіткого розподілу повноважень центральних органів виконавчої влади та місцевих органів влади, які здійснюють ліцензування, прийнято Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності».

Не менш важливим напрямом діяльності Комітету було вдосконалення законодавчої бази у сфері технічного регулювання.

На основі положень Угоди про технічні бар'єри у торгівлі, яка є невід'ємною частиною Угоди про заснування Світової організації торгівлі (далі – СОТ) і обов'язкова для всіх членів СОТ, у тому числі і для України, з метою встановлення єдиних правових та організаційних засад розроблення, прийняття та застосування технічних регламентів і процедур оцінки відповідності, а також здійснення оцінки відповідності у 2015 році було розроблено та прийнято

Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності». Прийняття цього Закону створило правове поле для імплементації в Україні європейської системи технічного регулювання. Аналіз практики застосування цього Закону обумовив необхідність внесення до нього певних змін та доповнень для прискорення можливості інтегруватися до єдиного ринку ЄС, підвищення конкурентоспроможності товарів, що виробляються в Україні, а відтак, підвищення обсягу експорту на світових ринках.

Враховуючи важливість державного та суспільного значення взаємовідносин між державними органами та приватними партнерами, а також можливість залучення в економіку України приватних інвестицій, з метою вдосконалення нормативно-правового забезпечення співпраці державного та приватного партнерів, Комітетом спільно з експертами були напрацьовані пропозиції щодо внесення змін і доповнень до норм чинного Закону України «Про державно-приватне партнерство». За результатами проведеної роботи у 2015 році було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій в Україні», наслідком чого стало зняття регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інших механізмів залучення інвестиційних капіталовкладень в Україні шляхом створення більш ефективних механізмів для співробітництва між державою і територіальними громадами (державними партнерами) та приватними партнерами в рамках ДПП, покращення інвестиційних умов та гарантій для приватних інвесторів.

Також було прийнято Закон України «Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації», який став базисом для створення правових засад для запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності з метою проведення масштабної енергомодернізації через механізм енергосервісу та визначення порядку державних закупівель енергосервісу.

З метою створення сприятливих умов для започаткування та провадження бізнесу прийнята нова редакція Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців» та внесено зміни до деяких інших законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень з державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань. Законодавчі новації передбачають реформування системи надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців з метою її приведення у відповідність до таких принципів надання адміністративних послуг як відкритості та прозорості, оперативності та своєчасності, раціональної мінімізації кількості документів та процедурних дій, що вимагаються для отримання адміністративних послуг, доступності та зручності для суб'єктів звернень; оптимізацію витрат бюджетних коштів, які спрямовуються на забезпечення функціонування реєстрів; передачу органам місцевого самоврядування, місцевим держадміністраціям, нотаріусам, банкам повноважень з надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

Для захисту вітчизняного бізнесу від надмірного адміністративного тиску у 2016 році Комітетом було ініційовано та прийнято Верховною Радою України Закон України «Про тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», який дозволив обмежити до 31 грудня 2018 року проведення перевірок підприємств, установ та організацій, фізичних осіб - підприємців органами державного нагляду (контролю) і значно поліпшив бізнес-клімат в Україні.

Серед законів України, прийнятих з метою підтримки та захисту вітчизняних промисловців та товаровиробників, слід особливо відзначити прийнятий у 2016 році Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення дефіциту брухту чорних металів на внутрішньому ринку», яким, з метою встановлення дієвого механізму правового регулювання експорту металобрухту для оперативної ліквідації дефіциту брухту чорних металів на внутрішньому ринку та стабілізації ситуації в металургійній галузі та суміжних секторах економіки, було встановлено рівень експортного мита на

відходи та брухт чорних металів у 35 євро за 1 тону. Цей Закон було двічі пролонговано відповідними законами України, в кінцевому результаті встановивши зазначене мито на рівні 58 євро за 1 тону. Це дозволило за період його дії майже повністю подолати дефіцит вітчизняного металобрухту на металургійних підприємствах України, значно збільшити митні надходження до Державного бюджету України від експорту металобрухту та прискорити темп зростання ВВП.

Також слід згадати низку законодавчих актів, напрацьованих Комітетом та прийнятих Верховною Радою України восьмого скликання задля підтримки вітчизняної деревообробної галузі, боротьби з незаконним вирубуванням та вивезенням за межі України необроблених лісоматеріалів. Це такі надважливі закони України «Про внесення змін до Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, пов'язаної з реалізацією та експортом лісоматеріалів» щодо тимчасової заборони експорту лісоматеріалів у необробленому вигляді», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо збереження українських лісів та запобігання незаконному вивезенню необроблених лісоматеріалів», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо збереження українських лісів» та інші.

У березні 2015 року Комітетом Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва затверджено «Модель промислової політики України», яка напрацьована спільно з експертами та містить цільові індикатори, пріоритети та конкретні інструменти промислового розвитку. Зазначена модель передбачає заходи щодо селективного імпортозаміщення та підтримки вітчизняного виробника, забезпечення експортної експансії, запровадження податкових стимулів для високотехнологічних галузей, де є висока складова доданої вартості, необхідність створення державного банку відбудови і розвитку та експортно-кредитного агентства тощо.

Ще один важливий блок питань, які системно опрацьовувалися Комітетом – сприяння діяльності окремих галузей виробництва, зокрема, суднобудівної, літакобудівної, космічної та інших; покращення бізнес-середовища України, інвестиційного клімату, зовнішньо-економічної

діяльності, територій пріоритетного розвитку, індустріальних та технологічних парків. Верховною Радою України восьмого скликання прийнято наступні закони України: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов'язковості державної реєстрації іноземних інвестицій», «Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення адміністративних бар'єрів для експорту послуг», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо усунення бар'єрів для залучення іноземних інвестицій», «Про внесення змін до Закону України «Про фінансове оздоровлення державного підприємства «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені О.М. Макарова», «Про реструктуризацію заборгованості державного підприємства «АНТОНОВ», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо зняття регуляторних бар'єрів для розвитку мережі індустріальних парків в Україні)», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для міжнародної кооперації суб'єктів літакобудування та розвитку вітчизняного літакобудування» та інші.

Вказаний напрям роботи заслуговує на особливу увагу та потребує продовження у наступному скликанні Верховної Ради України.

За період восьмого скликання з метою вивчення і обговорення проблемних питань, а також виконання контрольних функцій було проведено 90 засідань Комітету, на яких розглянуто 265 питань, в тому числі 2 виїзних засідання в різних регіонах України. Виїзні засідання були проведені на ПАТ «Харківський підшипниковий завод» та ПАТ «Турбоатом» в м. Харкові, річковому перевантажувальному терміналі «Переяславський» ТОВ СП «Нібулон» у м. Переяслав-Хмельницький Київської області.

За підсумками засідань були прийняті відповідні рішення Комітету та про проблемні питання, які були порушені під час проведення цих заходів, було поінформовано Уряд.

Реалізуючи контрольну функцію, Комітет здійснював аналіз практики застосування законодавчих актів у діяльності державних органів та їх посадових осіб з питань, віднесених до предметів його відання, звертаючись з

цього приводу до профільних міністерств, наукових установ, експертів місцевого самоврядування тощо.

У межах виконання контрольних функцій Комітет заслухав питання щодо аналізу практики застосування Закону України «Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації» та Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» щодо лібералізації системи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

У вересні 2015 року за ініціативою Комітету було організовано і проведено Парламентські слухання на тему: «Розвиток підприємництва в Україні та підтримка малого та середнього бізнесу». У зазначених слуханнях взяли участь понад 500 учасників з усіх регіонів країни, а також народні депутати України, представники Адміністрації Президента України, центральних і місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, підприємці, галузеві експерти та представники бізнес-об'єднань.

Під час слухань були обговорені питання ведення господарської діяльності, розвитку підприємництва, здійснення регуляторної політики держави та заходи щодо державної підтримки малого підприємництва.

Учасниками слухань розглянуто проблемні питання, що стримують розвиток підприємницької діяльності, та запропоновано конкретні заходи, які необхідно здійснити Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, центральним органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування, громадським об'єднанням підприємців.

Одночасно на слуханнях було висловлено пропозиції щодо посилення ролі державних інститутів у розвитку малого та середнього підприємництва, його державної підтримки та розвитку національної економіки в цілому.

Проблемні питання та пропозиції щодо їх вирішення, висловлені учасниками слухань, використовувались та враховувались Комітетом у його законодавчій діяльності.

В Державному космічному агентстві України 18 березня 2019 року відбулися Комітетські слухання на тему «Космічні технології – інноваційний рух України до світової спільноти». У ході слухань учасники заслухали та обговорили інформацію щодо виконання Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2013-2017 роки, а також презентацію проекту Закону України про затвердження Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2019-2023 роки. У ході дискусії було наголошено на необхідності прийняття нової Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2019-2023 роки та висловлено пропозиції щодо уточнення її змісту.

Крім того, з метою вивчення і аналізу громадської думки щодо найбільш важливих питань законодавчого врегулювання існуючих проблем, особлива увага приділялась проведенню круглих столів, участі в міжнародних конференціях та громадських обговореннях. Таких заходів було проведено 12.

Головою та членами Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва за період восьмого скликання було проведено 9 особистих прийомів громадян, на яких було розглянуто звернення 42 осіб. За результатами особистих прийомів були підготовлені відповідні листи та надані роз'яснення.

Працівниками секретаріату постійно проводиться та регулярно поновлюється інформаційне наповнення офіційного веб-сайту Комітету.

Загальна кількість законопроектів, отриманих Комітетом у зазначених питаннях, по супроводженню яких його визначено головним, складає 239 документи, а також 135 проектів постанов.

Проведена організаційна робота забезпечила розгляд і підготовку 151 законопроекту і 100 проектів постанов, а Верховною Радою України з них прийнято 39 законів та 39 постанов.

Протягом роботи Верховної Ради України восьмого скликання народними депутатами України – членами Комітету продовжувалась співпраця з департаментами, управліннями та відділами центральних органів виконавчої влади у питаннях законотворчої діяльності. Члени Комітету брали постійну участь у роботі колегій, проведенні нарад, зустрічей тощо.

Діяльність Комітету, як в цілому так і окремих його депутатів, було зосереджено на утворенні сприятливих умов для створення робочих місць, залучення інвестицій, розвитку промисловості, збільшення експорту та підтримки малого та середнього бізнесу.

Висновки та пропозиції

1. Комітетом підготовлена та затверджена «Модель промислової політики України», яка є складовою «Плану законодавчого забезпечення реформ в Україні», схваленого Верховною Радою України. Метою розробки зазначеної Моделі є комплексний підхід до вдосконалення промислової політики, оскільки передбачає вирішення ключових проблем вітчизняної промисловості та використання сучасних інструментів, що сприятимуть розвитку промисловості України та підтримці вітчизняного товаровиробника. Зазначена Модель заслуговує на особливу увагу і потребує продовження її реалізації у наступному скликанні Верховної Ради України.

2. Зважаючи на надзвичайно важливе значення розвитку промисловості для економіки України, вбачається за доцільне рекомендувати наступному Парламенту на першій сесії першочергово розглянути питання про звернення до Кабінету Міністрів України стосовно необхідності створення Міністерства промисловості та інновацій України, як центрального органу виконавчої влади, для забезпечення формування та реалізації державної промислової та інноваційної політики.

З метою щільного контакту між виконавчою, законодавчою владою та бізнесом також є актуальним і важливим збереження Комітету як майданчика для законодавчого регулювання проблем промисловості і бізнесу. Здійснення інтенсивної комунікації між представниками промисловості України, сприяння урядовим контактам, контактам на рівні громадського суспільства і напрацювання практичних рішень для подальшого впровадження органами виконавчої влади.

У наступному скликанні Верховної Ради України Комітет має продовжити роботу щодо законодавчого врегулювання питань, спрямованих на

стимулювання підвищення ефективності державної політики у промисловій сфері, створення сприятливих умов для розвитку вітчизняної промисловості, інвестиційного клімату та залучення інвестицій у матеріальне виробництво, розвиток іміджу України як сприятливої виробничої платформи, координацію дій по запуску процесів модернізації інфраструктури та інше.

Голова Комітету

В.В.ГАЛАСЮК